

Heerlen

De heer M. van den Berg
Alhier

Heerlen,
25 februari 2025

Documentnummer
276476

Onderwerp
Beantwoording vragen ex. art. 33 RvO.

Geachte heer Van den Berg,

Naar aanleiding van uw vragen d.d. 6 februari 2025 inzake "Niet de rechter, maar mediation kan ruzies met de gemeente oplossen" delen wij u het volgende mede.

Vraag 1

Hoeveel civiele- en bestuursrechtelijke zaken heeft de gemeente in 2023 en 2024 gevoerd met inwoners of bedrijven?

Antwoord

Wij vatten uw vraag op als aantallen gerechtelijke procedures.

In bestuursrechtelijke zaken gaat het om beroep en hoger beroep tegen beslissingen op bezwaar inzake besluiten in het kader van bijvoorbeeld de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Omgevingswet. In het schema gaat het over afgeronde procedures.

In civiele zaken gaat het om procedures met verplichte procesvertegenwoordiging door een advocaat. In het schema gaat het om het aantal zaken dat in dat jaar "op de rol" stond. In 2023 is daarvan in 1 zaak uitspraak gedaan door het gerechtshof. In 2024 is daarvan in 1 zaak uitspraak gedaan door de rechtbank (de termijn voor hoger beroep staat nog open) en in 1 zaak is een regeling getroffen met de eisende partij tijdens het hoger beroep.

	Bestuursrecht	Civilrecht
2023	- 119 beroepszaken - 33 hoger beroepszaken (waarvan 2 als eisende partij)	- 5 zaken
2024	- 134 beroepszaken - 49 hoger beroepszaken (waarvan 8 als eisende partij)	- 5 zaken

Vraag 2

Hoeveel rechtszaken zijn momenteel in voorbereiding vanwege een conflict met een burger of bedrijf?

Antwoord

In (lang) niet alle zaken waarin een inwoner of bedrijf het oneens is met ons besluit of waarin bijvoorbeeld een aansprakelijkstelling van de gemeente plaats heeft gevonden, loopt de bezwaarprocedure of het onderhandelingstraject uit in een rechtelijke procedure. Wij hebben geen zaken in voorbereiding voor een gang naar de rechter.

Vraag 3

Is het college bekend met mediation, en maakt de gemeente Heerlen gebruik van mediators bij dreigende of lopende juridische conflicten? Zo ja, hoeveel trajecten lopen er momenteel?

Antwoord

Onder mediation verstaan wij mediation in formele zin uitgevoerd door een gecertificeerde mediator. Het gaat daarbij om onafhankelijke begeleiding van een gesprek tussen een inwoner of bedrijf en de gemeente over een (dreigend) conflict met o.a. het doel bindende afspraken te willen maken. De mediator helpt bij alle onderdelen van een (dreigend) conflict, niet alleen de juridische.

Mediation is niet een eenzijdig door ons op te leggen traject. Medewerking van de inwoner of het bedrijf is altijd nodig om een formele mediation te starten. Een succesvolle afloop van mediation wordt ook niet altijd bereikt.

Er zijn op dit moment geen gevallen van formele mediationstrajecten in dreigende of lopende juridische conflicten. Dergelijke trajecten zijn en worden wel eens ingezet om tot een voor beide partijen bevredigende oplossing te komen, zonder dat daarna nog een gang naar de rechter moet worden gemaakt. Ook zijn voorstellen gedaan voor mediation, maar daarop wordt niet altijd ingegaan.

Vraag 4

Heeft de gemeente mediators in dienst, of schakelt zij externen in om met inwoners of bedrijven in gesprek te gaan voordat een bezwaar-, beroepsprocedure of rechtszaak wordt gestart?

Antwoord

We hebben geen gecertificeerde mediators in dienst die mediation uitvoeren en geen lopend contract voor mediation-diensten. Wij hebben ook geen medewerkers in dienst met de taakomschrijving mediation. Wij zetten daarentegen in toenemende mate in op de zogenaemde "informele aanpak" zowel in de primaire teams als in bezwaar en in de klachtbehandeling (zie het Jaarverslag Klachtbehandeling 2023).

De informele aanpak staat voor persoonlijk contact, snelle oplossingen en een focus op wat écht belangrijk is voor de inwoner. Net als mediation is de informele aanpak geen wondermiddel, maar helpt wel bij het slaan van bruggen tussen de 'systeemwereld' van de overheid en de 'leefwereld' van de inwoner.

Vraag 5

De subsidie die de Raad voor Rechtsbijstand in 2023 heeft ingesteld voor de start van een mediation-traject tussen overheid en burgers is onlangs met vijf jaar verlengd. Maakt het college hier gebruik van? Zo nee, is het college bereid om hier een beroep op te gaan doen?

Antwoord

De subsidieregeling ziet op de startbijdrage in geval in een lopende gerechtelijke procedure de rechter de partijen de gelegenheid geeft om via mediation tot een oplossing te komen. Het is de mediator, die door betalende partijen in een rechterlijke procedure wordt ingeschakeld, die de subsidiebijdrage ontvangt.

De [website](#) van De Rechtspraak zegt daarover het volgende: "als de rechter u naar een mediator verwijst, kosten de eerste 2,5 uur u niets als de mediator is aangemeld voor de subsidieregeling startbijdrage bij de Raad voor Rechtsbijstand. U hoeft hier niets voor te doen; de mediator regelt dit. Het mediationbureau van de rechtbank of het gerechtshof kan u informeren of een mediator daarvoor is aangemeld. Met deze startbijdrage kunt u ervaren of mediation een goede manier voor u kan zijn om uit het conflict te komen. Na deze 2,5 uur betaalt u het uurtarief van de mediator."

Hoe de subsidie voor betalende partijen werkt, wordt uitgelegd op de website van de Raad voor de rechtsbijstand: [Startbijdrage mediation bij verwijzing door de rechtspraak van betalende partijen naar een mediator.](#)

Vraag 6

Is het college bereid om het instrument mediation -in de nabije toekomst- actief (actiever) in te gaan zetten?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 4.

Vraag 7

Hoeveel juridische kosten, uitgesplitst naar civiele en bestuursrechtelijke zaken, maakt de gemeente Heerlen voor zowel interne als externe juridische bijstand?

Antwoord

Voor externe juridische bijstand in zowel civielrechtelijke als bestuursrechtelijke zaken hebben wij een contract met Paulussen Advocaten NV. De procedurekosten over de jaren 2022 en 2023 bedroegen tezamen € 338.521; jaargemiddeld € 169.000. Dit lag fors hoger dan het jaargemiddelde van € 65.000 over de jaren 2018 t/m 2021 en is herleidbaar naar een aantal uitschieters. Het betrof daarbij onder meer de procedure in het kader van de keldervloer van het stadskantoor (zie ook de raadsinformatiebrief van 13 februari jl.), de procedure in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur/Wet open overheid Maankwartier en de procedure in het kader van de Subsidietender Maatschappelijke Ondersteuning. Wij merken op dat de gemeente in civielrechtelijke zaken vanwege de verplichte procesvertegenwoordiging door een advocaat niet ontkomt aan het maken van

advocaatkosten, ook als wij de procedure niet zelf starten. In dat verband is relevant dat de gemeente in alle zaken sinds 2018 gedagvaard is, d.w.z. niet zelf de procedure is begonnen.

De interne kosten voor civielrechtelijke procedures zijn verdisconteerd in de formatiekosten. Bestuursrechtelijke gerechtelijke procedures worden door eigen medewerkers gevoerd. De kosten zijn verdisconteerd in de formatie overeenkomstig de begroting.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester,
drs. R. Wever

de secretaris a.i.,
drs. R. van Wuijtswinkel